

PROVIDUS 2014.gada darbības pārskats

2014.gads Latvijā pagāja Eiropas Savienības, vēlēšanu un Ukrainas zīmē.

PROVIDUS palīdzēja izvērtēt Latvijas dalības ES ietekmi, secinot - salīdzinot ar 2004.gadu, Latvijā kopumā ievērojami samazinājusies noziedzība un palielinājusies labklājība. Tomēr nav samazinājusies dziļā ienākumu plaisa starp turīgajiem un trūcīgajiem, un nemainīgi palikuši arī salīdzinoši zemie uzticēšanās rādītāji dažādām institūcijām, sākot ar Saeimu un valdību, beidzot ar Eiropas Parlamentu. Citā pētījumā secinājām, ka Latvijas iedzīvotāji par zemu novērtē mūsu spējas ietekmēt ES lēmumus - tikai 15% iedzīvotāju piekrīt apgalvojumam, ka ES līmenī tiek ņemtas vērā viņu intereses. Tomēr padziļināta analīze atklāja, ka Latvijas iedzīvotāju skepse par savu pārstāvju darbu Eiropas Savienībā ir nepamatota, jo Latvijas pārstāvji caurmērā valsts intereses aizstāv tikpat kvalitatīvi, cik citu ES jauno dalībvalstu pārstāvji, turklāt viņu izpratnē par ES darbības niansēm un lēmumu veidošanas prasmēs 10 gadu laikā bijis ievērojams progress. Pārliecību par savām spējām veidot ES lēmumus varētu palielināt jēgpilna konsultēšanās ar nevalstiskajām organizācijām, lai pieņemtu pierādījumos balstītus lēmumus. Tas bija viens no secinājumiem PROVIDUS pētījumā par vairāku ES valstu pilsoniskās sabiedrības iespējām veidot ES integrāciju un nākotni.

Pērn PROVIDUS arī mudināja vēlētājus izdarīt informētu izvēli Eiropas Parlamenta un Saeimas vēlēšanās. Papildus iespējai salīdzināt savas nostājas ar partiju pozīcijām, piedāvājām arī EP balsojumu analīzi. Tāpat vērtējām partiju solījumus un darbus labas pārvaldības, sabiedriskās drošības, integrācijas un enerģētikas politikās, lai secinātu, cik daudz no partijām iespējams gaidīt arī turpmāk. PROVIDUS analīze liecināja, ka kopš 2011.gada ievērojami uzlabojumi panākti labas pārvaldības un sabiedriskās drošības jomās. Tomēr enerģētikā darbi nesakrīta ar solījumiem - runas par nepieciešamību stiprināt Latvijas enerģētisko neatkarību ir pretrunā Saeimas balsojumam līdz 2017.gadam atlikt pirms jau 9 gadiem ieplānoto gāzes tirgus liberalizāciju. PROVIDUS analīze rādīja, ka arī sabiedrības saliedētības jautājumos politikas veidotāji nav ievērojuši pašu izvirzītās prioritātes – integrācijai viņi pievēršas tikai ārkārtas apstākļos, kas kopš 2014.gada ir karš Ukrainā. Tā kontekstā svarīgs bija arī PROVIDUS darītais, lai turpinātu cīņu ar korupciju.

Visu beidzot, 2014.gadā PROVIDUS prioritāro darbu vidū bija arī uzraudzība Saeimas un valdības darbiem, lai labotu Zolitūdes traģēdijas izgaismotās sistēmiskās kļūdas būvniecības kvalitātes, cietušo atbalsta un civilās aizsardzības jomās. Uzraudzībā izmantojot jaunu tiešsaistes rīku un ciešā sadarbībā ar sabiedriskajiem medijiem, mēs neļāvām sabiedrībai, politikas veidotājiem un īstenotājiem pazaudēt uzmanību uz būtisko. Šie un citi PROVIDUS 2014.gada darbi nebūtu iespējami bez, galvenokārt, Eiropas Savienības un citu starptautisko organizāciju, kā arī Atvērtās sabiedrības fondu un Fonda atvērtai sabiedrībai DOTS (iepriekš – Sorosa fonda-Latvija) atbalsta.

Dace Akule,
PROVIDUS direktore
2015.gada aprīlī

Kopsavilkums

Lai veicinātu labi pārvaldītu, drošu un iekļaujošu sabiedrību Latvijā, 2014.gadā PROVIDUS iesaistījās likumdošanas un rīcībpolitikas izstrādē vai ieviešanas izvērtēšanā, tai skaitā:

- Uzraugot sistēmisko kļūdu labojumus pēc Zolitūdes traģēdijas,
- Strādājot pie grozījumiem jaunajā Būvniecības likumā pēc Zolitūdes traģēdijas,
- Vērtējot Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju regulējošo likumdošanu,
- Veidojot priekšlikumus politisko partiju sistēmas pilnveidei,
- Analizējot lēmumu pieņemšanu par Latvijas dabas gāzes tirgus liberalizāciju un elektroenerģijas tirgus atvēršanu mājsaimniecībām,
- Piedāvājot dažādus iespējamus valsts atbalsta mehānismus sociālajai uzņēmējdarbībai,
- Palīdzot veidot noziegumos cietušo atbalsta sistēmu,
- Iesaistoties pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas uzraudzībā.

PROVIDUS publicēja pētījumus sabiedrības attīstībai nozīmīgās jomās, tai skaitā par Latvijas sociālajiem uzņēmumiem, Latvijā pieejamajiem alternatīviem risinājumiem ieslodzījumam, kā arī Latvijas un citu ES dalībvalstu iespējām un pieredzi, iesaistoties ES lēmumu pieņemšanā. Mēs arī piedāvājām savu ekspertīzi plašākai sabiedrībai kodolīgu publikāciju formātos:

- vērtējot Latvijas dalības Eiropas Savienībā ietekmi,
- analizējot Latvijas dabas gāzes tirgus liberalizācijas izaicinājumus,
- ieskicējot imigrācijas procesus pasaulē un Latvijā.

Lai veicinātu jēgpilnu sabiedrības līdzdalību rīcībpolitikas veidošanā, PROVIDUS pērn rīkoja Pilsoņu debates par imigrāciju. Mēs arī īstenojām pilotprojektu, sadarbībā ar pašvaldībām ieviešot metodes bērnu un jauniešu likumpārkāpumu prevencijai, kā arī veidojot filmu „Turot bērnus pa gabalu no noziedzības”.

Aktīvi attīstot PROVIDUS apmācību piedāvājumu, 2014.gadā Latvijā un ārzemēs veicām apmācības par līdzdalību un NVO attīstību, pretkorupcijas jautājumiem, kā arī būvniecības regulējumu un noziegumu prevencijas metodēm. PROVIDUS eksperti arī turpināja iesaistīties starptautiskās pētniecības iniciatīvās, sniedzot konsultācijas tādām starptautiskām organizācijām kā Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācija vai Eiropas Padome.

Ejot līdz laikam, 2014.gadā pieslīpējām PROVIDUS vizuālo identitāti, kā arī vienojāmies par moto, kas kodolīgi izsaka PROVIDUS misiju – par zināšanās balstītu politiku. Tāpat pērn tika uzsākta sabiedriskās politikas portāla Politika.lv un PROVIDUS mājas lapas apvienošana, lai palielinātu mūsu darbu redzamību un turpinātu veicināt kvalitatīvas diskusijas par sabiedrības attīstībai svarīgiem jautājumiem ar citiem ekspertiem un iesaistītajām pusēm, kuras gatavas publicēties uz brīvprātības principiem.

PROVIDUS 2014.gada finanšu situācija bija stabila – plānotais budžeta apjoms pārsniegts par aptuveni 7%, pateicoties intensīvam darbam ar grantu un pakalpojumu piesaisti. 2014.gadā PROVIDUS bija to 9 domnīcu vidū, kas 28 ES valstu konkurencē ieguva partnerības līgumu par atbalstu savai darbībai vairāku gadu garumā no ES programmas „Eiropa pilsoņiem”.

Labā pārvaldība

PROVIDUS aktīvi līdzdarbojās darba grupā, kas izstrādāja grozījumus jaunajā **Būvniecības likumā** pēc Zolitūdes traģēdijas. Nozīmīga diskusija tika veltīta veidiem, kā pastiprināt uzraudzību būvniecībā, it īpaši attiecībā uz sabiedriski nozīmīgu ēku būvniecību, kā arī tādu būvdarbu veikšanu, kur pasūtītājs ir pašvaldība. PROVIDUS eksperts norādīja gan uz dažādiem Būvniecības Valsts kontroles biroja darbības modeļiem, kā arī aktīvi līdzdarbojās normatīvā regulējuma sagatavošanā. Būvniecības likumā tika pieņemti PROVIDUS rosinātie grozījumi, uzliekot par pienākumu tiesai ikreiz izvērtēt kā un vai sabiedrība ir bijusi pietiekami informēta par izdoto būvatļauju. Šo grozījumu pamatā ir PROVIDUS izvērtējums tiesu praksei attiecībā uz problēmām, kas saistās ar sabiedrības tiesībām apstrīdēt un pārsūdzēt būvatļauju. Tāpat PROVIDUS sniedza priekšlikumus, kā labāk formulēt Būvniecības likuma pantu attiecībā uz patvaļīgo būvniecību, izslēdzot iespēju, ka kāda no prettiesiskām rīcībām netiek atrunāta likumā. PROVIDUS arī sagatavoja vairākus informatīvos materiālus, lai palīdzētu izprast jaunā Būvniecības likumā noteikumus, piemēram, skaidrojot sabiedrības informēšanas kārtību, kā arī skaidrojot, kā jauno likumu piemēro attiecībā uz jau uzsāktiem būvniecības procesiem. 2014.gada nogalē PROVIDUS slēgtā diskusijā ar politikas veidotājiem un ekspertiem analizēja jaunā Būvniecības likuma (pirms Zolitūdes traģēdijas) izstrādes gaitu. Diskusijā tika konstatēts, ka likuma izstrāde notika bez izvērtējuma par nozīmīgākajiem nepieciešamajiem uzlabojumiem, kā arī izpētes par dažādiem iespējamiem risinājumiem.

PROVIDUS turpināja analizēt datus par **amatpersonām, kuras notiesātas par korupciju**, secinot, ka 2013.gadā turpināja samazināties notiesāto valsts amatpersonu skaits (tas jau 2012.gadā bija zemākais kopš 2004.gada). Tāpat projekta „Global Trends and European Responses to the Challenge of Corruption” ietvaros PROVIDUS pētīja procesus Igaunijā, kuri kopš neatkarības atjaunošanas ļāvuši Igaunijai sasniegt, iespējams, viszemāko korupcijas līmeni bijušo sociālistisko valstu grupā. Līdzās ar citiem projekta partneriem PROVIDUS arī izveidoja un uzsāka testēt metodoloģiju **pētījumam par medijiem un korupciju** – korupcijas atspoguļošanu medijos, kā arī mediju izgaismotos korupcijas gadījumus.

PROVIDUS izvērtēja valsts institūciju vadīto darba grupu priekšlikumus **Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroju regulējošo normatīvo aktu izmaiņām**, atzīstot, ka priekšroka būtu dodama atsevišķu procedūru izmaiņām, nevis KNAB nodošanai Iekšlietu ministrijas padotībā.

Zolitūdes traģēdijas izgaismotās sistēmiskās kļūdas

PROVIDUS iesaistījās premjerministres vadītajās tikšanās ar Zolitūdes traģēdijā cietušajiem un publicēja vērtējumu valdības un Saeimas padarītajiem, uzsāktajiem un neizpildītajiem uzdevumiem, lai labotu Zolitūdes traģēdijas izgaismotās sistēmiskās kļūdas. Iesaistot atbildīgās institūcijas, citus neatkarīgos ekspertus un medijus, uzraudzība tiek turpināta par 21 uzdevumu četrās jomās – atbalsts cietušajiem, būvniecības kvalitāte, civilā aizsardzība, kā arī institūciju atbildība labot sistēmu.

PROVIDUS pētnieks piedalījās Valsts prezidenta izveidotās ekspertu grupas pārvaldības pilnveidei darbā. 2014. gada novembrī ekspertu grupa publicēja **priekšlikumus politisko partiju sistēmas pilnveidei**, kas skar partiju finansēšanu, pilsoņu ietekmi uz partijām, partiju stabilitāti un konsolidāciju. Balstoties uz ekspertu grupas izteiktajiem priekšlikumiem, Valsts prezidents iesniedza Saeimā likumdošanas iniciatīvu, kas paredz palielināt partiju finansējumu no valsts budžeta, ieviest nodokļu atlaides mazajiem ziedotājiem, palielināt minimālo biedru skaitu partijām, kuras piedalās Saeimas un Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

Vēlēšanas

Pirms **Eiropas Parlamenta vēlēšanām**, apvienojoties ar partneriem 13 citās ES dalībvalstīs, PROVIDUS piedāvāja vēlēšanu izvēļu anketu „Pielaiķu partiju!”. Aptuveni 4 tūkstoši vēlētāju izmantoja iespēju noskaidrot ne tikai sev pašu piemērotāko Latvijā notiekošo vēlēšanu izvēli, bet arī noskaidrot piemērotāko izvēli 13 citās ES valstīs. Tāpat, lai palīdzētu vēlētājiem izdarīt informētu izvēli Eiropas Parlamenta vēlēšanās, PROVIDUS sadarbībā ar *VoteMatch Europe* un *Notre Europe - Jacques Delors Institute* apkopoja informāciju par 15 ilgtermiņā nozīmīgākajiem Eiropas Parlamenta balsojumiem laika posmā no 2009.-2013.gadam. EP deputātu no Latvijas komentāri palīdzēja šos balsojumus vērtēt no Latvijas perspektīvas. PROVIDUS arī publicēja ironiskas mini-recenzijas visu EP vēlēšanu sarakstu programmām.

Pirms **2014.gada Saeimas vēlēšanām** PROVIDUS publicēja analīzi par politisko partiju solījumiem un izpildi integrācijas, enerģētikas un sabiedrības drošības jomās. Tāpat PROVIDUS sadarbībā ar Sabiedrību par atklātību DELNA vēlētājiem piedāvāja:

- Monitoringu par to, kā 11.Saeima īstenoja pirms 2011.gada referenduma izveidoto plānu „Pirmie desmit soļi, kā atgūt nozagto valsti”, secinot, ka lielākā daļa no tiesiskuma jomas solījumiem ir izpildīti.
- 11.Saeimas e-vidē atsaucīgāko deputātu topu – šādā veidā arī paslavējot portāla gudrasgalvas.lv aktīvākos lietotājus un noarhivējot mājaslapu.
- Infografiku par 11.Saeimas nozīmīgākajiem balsojumiem korupcijas apkarošanas un sabiedrības līdzdalības jomā.
- Improvizētu Saeimas deputāta darba sludinājumu – šādi pievēršot uzmanību deputātam vajadzīgajām prasmēm un zināšanām.
- Apkopojumu par svarīgākajiem darbiem tiesiskuma jomā „10 svarīgākie soļi labākai un godīgākai Latvijai”, kur visas 12.Saeimā ievēlētās partijas pauda pozīciju par nākamo četru gadu prioritātēm.

Kopā ar Polijas un Čehijas sadarbības partneriem PROVIDUS analizēja veidus, kā sabiedriskās organizācijas iesaistās savu valstu pozīciju izstrādē par ES jautājumiem, publicējot pētījumu „**Organizētās pilsoniskās sabiedrības iespējas ietekmēt ES lēmumu pieņemšanu caur nacionālajām pozīcijām**”. Pētījuma galvenie secinājumi tika prezentēti konferencē, kur Latvijas un citu valstu eksperti un lēmumu pieņēmēji diskutēja par iespējām uzlabot konsultēšanās praksi ES jautājumos, kā arī par pierādījumos balstītu lēmumu pieņemšanu ES jautājumos. PROVIDUS arī izveidoja infografiku, lai palīdzētu orientēties līdzdalības iespējās ES likumdošanas veidošanas procesā.

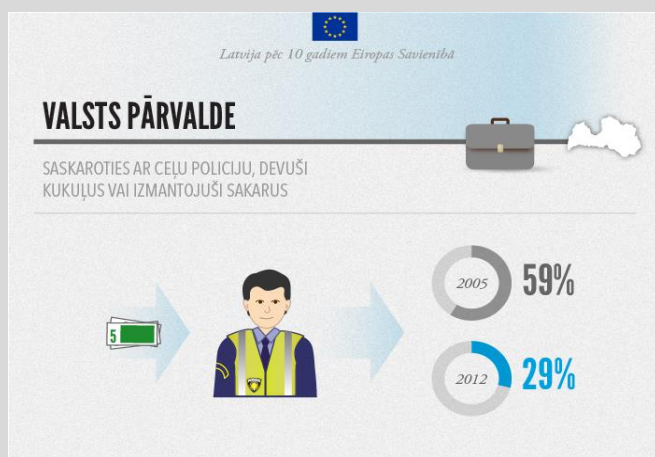
PROVIDUS pētniece Iveta Kažoka *Policy Association For an Open Society* uzdevumā sagatavoja salīdzinošu pētījumu par **10 jauno ES dalībvalstu pieredzi, iesaistoties ES lēmumu pieņemšanā**. Publiskots un konferencē

prezentēts tika arī Latvijai veltīts pētījums „Latvijas 10 gadi Eiropas Savienībā: sabiedrības noskaņojums un lēmumu pieņemšana”, kur sīkāk tika analizēts Latvijas progress, cenšoties kļūt efektīvākiem ES līmeņa lēmuma ietekmētājiem.

Sadarbībā ar *King Baudouin Foundation* PROVIDUS rīkoja diskusijas ar politikas veidotājiem, EP deputātu kandidātiem un plašāku sabiedrību par **ES nākotnes attīstības scenārijiem**, balstoties vairāku domnīcu izstrādātā zinojumā. Ņemot vērā ES attīstības vērtējumus no Latvijas un citu 16 ES valstu perspektīvām, tika publicēti priekšlikumi, kuru apspriešana notiks 2015.gadā.

ES desmitgade

Sadarbībā ar vairākām domnīcām un nevalstiskajām organizācijām Latvijā, PROVIDUS publicēja mini ietekmes novērtējumu Latvijas 10 gadiem Eiropas Savienībā, salīdzinot statistikas rādītājus par situāciju 10 sabiedrības attīstībai nozīmīgās jomās. Novērtējumā iekļautās datu vizualizācijas un ekspertu vērtējumi nozīmīgākajām izmaiņām ļāva arī iezīmēt būtiskākās problēmas, kurām nepieciešams rast risinājumus. Publikācijas prezentācijas diskusijā dalībnieki sniedza savu vērtējumu ES dalības ietekmei. Šis darbs tika nominēts starptautiskā domnīcu tīkla *Policy Association For an Open Society* balvai „Best Policy Publication of the Year”.

Eksperimentējot ar formātiem **darbā ar ES jautājumiem**, PROVIDUS pirms Eiropas Parlamenta vēlēšanām organizēja slēgtu semināru tiem žurnālistiem, kam jāatspoguļo ES tēmas. Tāpat PROVIDUS decembrī organizēja publisku semināru un izveidoja audio prezentāciju visiem ES jautājumu interesentiem „Vis, ko vēlējies uzzināt par Eiropas Savienību, bet kautrējies pajautāt”.

2014.gadā PROVIDUS uzsāka sarunas ar Valsts administrācijas skolu par kopīga pētījuma veikšanu, lai identificētu valsts pārvaldes darbinieku apmācību vajadzības un iespējas. Tāpat sadarbībā ar *Swedbank* un Valsts administrācijas skolu tika apzinātas iespējas izveidot e-kursu valsts pārvaldei par Eiropas Savienību vai citām tēmām. Valsts administrācijas skolas uzdevumā PROVIDUS pētniece Iveta Kažoka palīdzēja apkopot un sagatavot **e-mācību materiālus valsts pārvaldes darbiniekiem**, kuri nodrošina Latvijas prezidentūru ES Padomē.

2014.gada laikā PROVIDUS uzturētais **pilsoniskās līdzdalības blogs** DemocracyOneDay tika papildināts ar 12 ierakstiem par inovatīviem līdzdalības veidiem dažādās valstīs.

PROVIDUS aktīvi iesaistījās lēmumu pieņemšanas analizē par tiem enerģētikas politikas lēmumiem, kas būtiski ietekmē komercdarbības vidi un enerģijas patērētājus – gan komersantus, gan mājsaimniecības. Pēc tam, kad Saeima atlika Latvijas **dabsgāzes tirgus liberalizāciju**, PROVIDUS

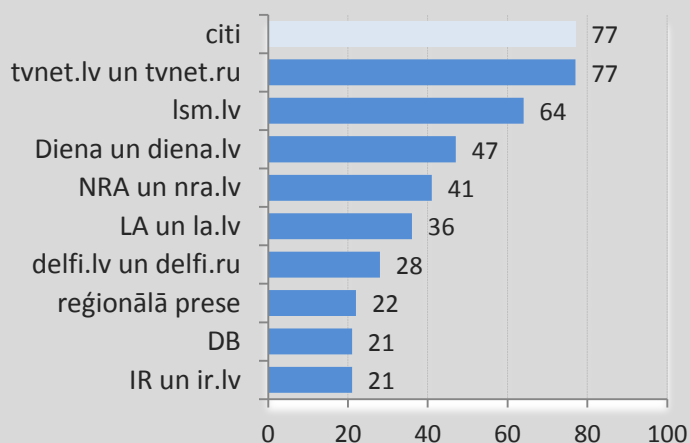
kopsavilkumā analizēja šī lēmuma pieņemšanas ietekmes un sekas, iesakot politikas veidotājiem neatliekamos darbus Latvijas atkarības no Krievijas gāzes samazināšanai. PROVIDUS arī slēgtā strukturētā diskusijā ar iesaistītajām pusēm analizēja nepilnības lēmumu pieņemšanā, atliekot **elektroenerģijas tirgus atvēršanu mājsaimniecībām**.

PROVIDUS turpināja darbu Labklājības ministrijas darba grupā, kas izstrādāja koncepciju „**Sociālās uzņēmējdarbības attīstības tiesiskie risinājumi**”, sagatavot vairākus atzinumus ar redzējumu par koncepcijā apskatāmiem jautājumiem. PROVIDUS piedāvāja risinājumus kritērijiem, kas raksturo sociālo uzņēmumu, kā arī ieteic dažādus iespējamus valsts atbalsta mehānismus. Koncepcija tika pieņemta Ministru kabinetā 2014.gada oktobrī, un tajā ir ietverti PROVIDUS sagatavotie priekšlikumi. Diemžēl Ministru kabinets arī apstiprināja plānu uzsākt darbu pie likuma izstrādes tikai 2018.gada otrajā pusē, kas kavēs sociālo uzņēmumu ieguldījumu tādu Latvijas sabiedrībai nozīmīgu problēmu risināšanā kā strukturālais bezdarbs un ienākumu nevienlīdzība. PROVIDUS kopā ar Fondu „Dots” un „Latvijas Samariešu apvienību” vēstulē Ministru prezidentei lūdza neatlikt likuma izstrādi, taču lēmums netika mainīts.

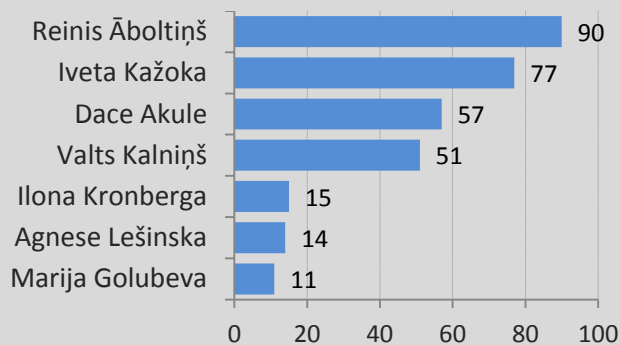
PROVIDUS sagatavoja pētījumu „Sociālie uzņēmumi - nevalstiskās organizācijas Latvijā”, kura mērķis bija apzināt potenciālos sociālos uzņēmumus, noskaidrot to darbības spektru un daudzveidību. Pētījuma ietvaros tika aptaujāti tie sociālie uzņēmumi, kas reģistrēti kā biedrības vai nodibinājumi. Pētījumā secināts, ka lielākā daļa sociālo uzņēmumu izvēlējušies biedrības juridisko formu; pusei organizāciju ir sabiedriskā labuma organizāciju statuss; tikai nelielu daļu no sociālo uzņēmumu budžetiem veido ienākumi no saimnieciskās darbības. Tāpat PROVIDUS eksperts arī līdzdarbojās starptautiskā pētījumā, kurā tika analizēta 28 Eiropas valstu pieredze, atpazīstot un atbalstot sociālos uzņēmumus. PROVIDUS eksperts gatavoja sadaļu par situāciju Latvijā, vērtējot gan dažādās juridiskās formas, kurās darbojas sociālie uzņēmumi, gan analizējot dažādus atbalsta mehānismus Latvijā. Pētījums ir ļoti nozīmīgs dokuments sociālās uzņēmējdarbības koncepta virzībai Eiropā, jo atspoguļo sociālās uzņēmējdarbības attīstību 28 Eiropas valstīs, atklājot dažādās nepilnības un izgaismojot koncepta daudzveidību. Pētījuma rezultāti tiks izmantoti, būvējot politikas nostādnes sociālās uzņēmējdarbības atbalstam Eiropā.

PROVIDUS medijos

PROVIDUS eksperti pastāvīgi analizē rīcībpolitikas aktualitātes un sadarbojas ar medijiem, lai izceltu dienas kārtībā sabiedrības attīstībai nozīmīgus jautājumus. 2014.gadā PROVIDUS darbi tika aprakstīti un pētnieku ekspertīze izmantota 434 publikācijās drukātajos un interneta medijos, kā arī vismaz 319 materiālos elektroniskajos medijos Latvijā, kā arī divos materiālos starptautiskajos medijos.

PROVIDUS eksperti drukātajos un interneta medijos

Droša valsts

Lai attīstītu **bērnu un jauniešu antisociālas uzvedības prevencijas sistēmu** Eiropā, PROVIDUS publicēja zinojumu par situāciju Latvijā bērnu un jauniešu likuma pārkāpumu prevencijas jomā, kā arī ieviesa efektīvas preventīvā darba metodes trīs Latvijas pašvaldībās. Šī pieredze tika analizēta starptautiskā konferencē Briselē, kur arī notika PROVIDUS uzņemtās filmas „Turot bērnus pa gabalu no noziedzības” pirmizrāde. Tāpat PROVIDUS publicēja pētījumu par bērnu agrīnās antisociālas uzvedības prevencijas metodēm.

Turpinot 2013.gadā uzsākto darbu pie **sodu izpildes sistēmas pilnveides**, PROVIDUS veica pētījumu par Latvijā pieejamiem alternatīviem risinājumiem ieslodzījumam. Tāpat tika analizētas likumā paredzētās alternatīvas gan pirmstiesas procesa ietvaros, gan pēc tiesas procesa, papildus veicot intervijas ar jomas speciālistiem, lai izvērtētu šo alternatīvu stiprās puses, iespējamās trūkumus un to attīstības virzienus. Abu pētījumu rezultāti ietverti salīdzinošā zinojumā par septiņām ES valstīm, apkopojot informāciju par daudzsoļīgākajām alternatīvām ieslodzījumam un kritērijiem, kas jāņem vērā, izvērtējot iespējas tās piemērot.

Kā vienu no prioritātēm saglabājot **atbalsta sistēmas izveidi noziedzīgos nodarījumos cietušajiem**, turpinājās intensīvs darbs Tieslietu ministrijas izveidotajā darba grupā. 2014.gadā tika sagatavots informatīvs materiāls par cietušo tiesībām. PROVIDUS rīkoja diskusijas par cietušo atbalstu Rīgā un Daugavpilī ar politikas veidotājiem, pārstāvjiem no tiesībsargājošām iestādēm un nevalstiskajām organizācijām. Minēto diskusiju rezultāti tika apspriesti Tieslietu ministrijas darba grupas paplašinātā sastāvā, tā veicinot mijiedarbību starp praktiķu secinājumiem un plānotajām izmaiņām likumdošanā, virzoties uz cietušo atbalsta sistēmas izveidi.

Lai veicinātu **prokuratūras iestāžu profesionālo veikspēju**, PROVIDUS starptautiskā konferencē prezentēja pētījumu „Ilgtermiņa mācību stratēģija Latvijas prokuroriem”.

Iekļaujoša sabiedrība

PROVIDUS turpināja vadīt imigrantu integrācijas jomā aktīvo nevalstisko organizāciju līdzdalību Latvijas migrācijas un integrācijas rīcībpolitikas veidošanā un izvērtēšanā, konkrēti – uzlabojot noteikumus Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda ieviešanai Latvijā, kā arī iesaistoties ES patvēruma, migrācijas un integrācijas fonda aktivitāšu plānošanā 2014.-2020.gadam. Tāpat tika turpināts darbs pie mājas lapas www.dzivotlatvija.lv, nodrošinot informāciju par trešo (ne Eiropas Savienības) valstu pilsoņu tiesībām un iespējām Latvijā - 15 nozīmīgākajām iebraucēju vajadzībām, cilvēciskojot likumdošanas detaļas un strukturējot informāciju

Pilsoņu debates par imigrāciju

PROVIDUS rīkoja Pilsoņu debates par imigrāciju, palīdzot iedzīvotājiem izstrādāt priekšlikumus, kā Latvijai sadzīvot ar imigrāciju. Lai palīdzētu labāk izprast imigrācijas procesu, tika publicēts kopsavilkums, iekļaujot vizualizētus datus par iebraucēju izcelsmes valstīm, ieceļošanas iemesliem, kā arī tiesībām Latvijā. Debatēs izstrādātie priekšlikumi tika izmantoti, iesaistoties diskusijās par Imigrācijas politikas koncepciju, ko valdības rīcības plānā paredzēts izstrādāt līdz 2015.gada pavasarim.

atbilstoši iemeslam, kāpēc cilvēks dzīvo Latvijā (ģimenes apvienošanās, nodarbinātība, studijas, uzņēmējdarbība). PROVIDUS arī iesaistījās salīdzinoša pētījuma veikšanā par **imigrantu integrāciju ietekmējošo likumdošanu ES valstīs**, kas tiks publicēts 2015.gadā.

PROVIDUS turpināja pētījumu par 11.Saeimas **deputātu neiecietīgu vai izslēdzošu retoriku** attiecībā uz noteiktām sabiedrības grupām (piemēram, cittautiešiem), kā arī analīzi par likumdošanas iniciatīvām, kas veicina vai izslēdz sabiedrības līdzdalību. Pētījums tiks publicēts 2015.gadā.

Konsultācijas

Sabiedrības par atklātību DELNA uzdevumā PROVIDUS pētniece Iveta Kažoka papildināja **Korupcijas upura rokasgrāmatu** ar četrām jaunām nodaļām. Tāpat Delnas un *Transparency International Berlin* uzdevumā PROVIDUS pētniece strādāja pie **rokasgrāmatas par pasaulē labākajām pilsoniskajām iniciatīvām** lobēšanas procesa caurskatāmības nodrošināšanai.

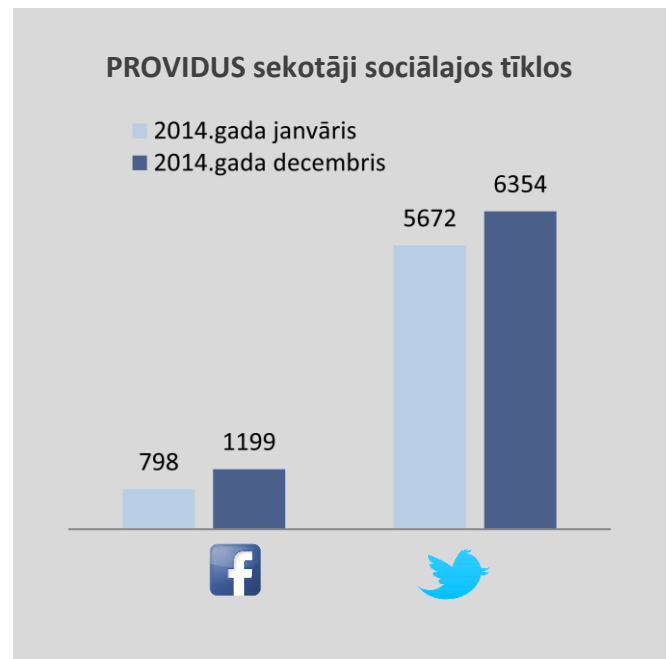
PROVIDUS pētnieks Valts Kalniņš piedalās **korupcijas pētniecības korespondentu tīklā**, kuru izveidojusi Eiropas Komisija un organizē PwC, un kas prasa regulāri sniegt informāciju par korupcijas situāciju un pretkorupcijas politiku Latvijā. Šis ir viens no avotiem, ko Eiropas Komisija izmanto, sagatavojot pretkorupcijas ziņojumus par visām ES dalībvalstīm (pirmais publicēts 2014.gada februārī).

Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) uzdevumā PROVIDUS pētnieks Valts Kalniņš veica **reģionālo tematisko pētījumu par korupcijas novēršanas pasākumiem** OECD vadītā Austrumeiropas un Vidusāzijas pretkorupcijas tīkla valstīs. Pētījums iecerēts kā rokasgrāmata amatpersonām, kurus uzdevumos ir korupcijas novēršana.

Eiropas Padomes uzdevumā PROVIDUS pētnieks Valts Kalniņš piedalījās pētījuma veikšanā par **publiskās varas ļaunprātīgas izmantošanas novēršanu attiecībā uz privāto sektoru** Eiropas Padomes dalībvalstīs. Atsevišķs šā pētījuma uzdevums bija rekomendāciju izstrāde situācijas uzlabošanai Krievijas Federācijā. Tāpat Eiropas Padomes uzdevumā PROVIDUS pētnieks Valts Kalniņš piedalījās **Baltkrievijas elektronisko tiešsaistes izsoļu sistēmas izvērtējumā**.

Bertelsmana fonda (*Bertelsmann Stiftung*) uzdevumā PROVIDUS asociētā pētniece Vita Tērauda atjaunoja **vērtējumu Latvijas valsts pārvaldes darbam un kapacitātei** starptautiskā pētījumā par ilgtspējīgas pārvaldes rādītājiem OECD un ES dalībvalstīs. Analīze tiks publicēta 2015.gadā.

Portāla Manabalss.lv uzdevumā PROVIDUS pētniece Iveta Kažoka vadīja **diskusiju par manabalss.lv 3 gadu rezultātiem**. Diskusijas rezultāti tika apkopoti vēstulē Saeimas deputātiem un kalpoja par pamatu manabalss.lv pārstāvju un Saeimas frakciju tikšanās.

Eiropas Komisijas uzdevumā PROVIDUS pētniece Indra Mangule turpināja piedalīties visu ES valstu **imigrantu integrācijas ekspertu tīklā**, interneta resursā nodrošinot regulāru informāciju par nozīmīgākajām rīcībpolitikas un tās ieviešanas aktualitātēm Latvijā.

Apmācības

PROVIDUS pētnieks Valts Kalniņš Eiropas Padomes Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (OECD) uzdevumā juridisko profesiju pārstāvjiem un augsta līmeņa ierēdņiem Tunisijā vadīja **apmācības par korupciju, ētikas kodeksu un interešu konfliktiem**. Pētnieks veica

Būvniecības regulējums

PROVIDUS eksperte Agnese Lešinska veica tiesu nolēmumu analīzi būvniecības jomā, un, pamatojoties uz analizē gūtajām atziņām, sagatavoja un novadīja vairākus publiskus maksas seminārus par aktualitātēm tiesu praksē. Tāpat tika izstrādāta mācību programma par Būvniecības likuma un to pavadošo normatīvo aktu piemērošanu un novadīti 4 mācību semināri, tai skaitā izglītojot konkrēta būvuzņēmuma būvspeciālistus.

apmācības par valsts amatpersonu deklarāciju pārbaudi Eiropas Savienības Austrumu Partnerības valstu amatpersonām Turcijā, kā arī nevalstisko organizāciju pārstāvjiem Armēnijā. Tāpat viņš vadīja apmācības Albānijā un piedalījās seminārā Turcijā Eiropas Padomes projekta „Laba pārvaldība un cīņa pret korupciju” ietvaros.

PROVIDUS apmācīja Latvijas pacientu tiesību nevalstiskās organizācijas par **efektīvākajām metodēm interešu aizstāvēšanā** – cenšoties ietekmēt publiskā sektora lēmumus, mainīt sabiedrisko domu un veidojot jaunus interneta resursus.

PROVIDUS attīstības direktore Marija Golubeva vadīja Kazahstānas nacionāla budžeta tīkla (НБСК) dalīborganizāciju apmācības Almatī, kā arī vadīja Kazahstānas NVO līderu apmācības par **NVO tīklu un platformu attīstību un ilgtspēju**, palīdzot attīstīt pilsoniskās sabiedrības platformu idejas. Apmācības atbalstīja Sorosa Fonds Kazahstānā.

PROVIDUS pētniece Ilona Kronberga iesaistījās **policijas darbinieku apmācībā**, lai pilnveidotu Valsts policijas darbinieku zināšanas par bērnu tiesību aizsardzības jautājumiem un preventīvā darba metodēm ar bērniem un jauniešiem.

Finansējums

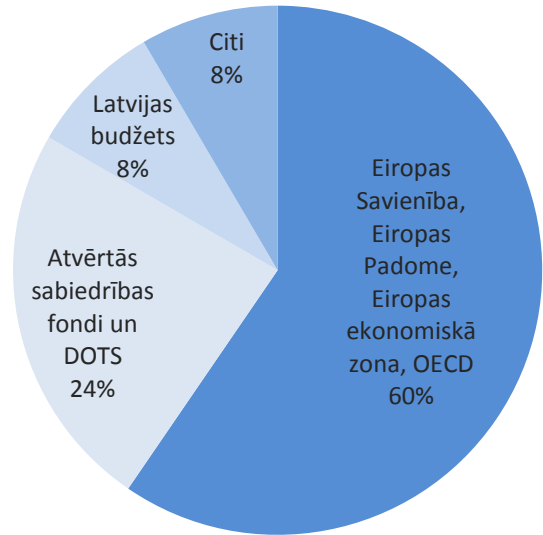
PROVIDUS budžets 2014.gadā bija 651 792 eiro, no tiem 92% bija noteiktām aktivitātēm piesaistītais finansējums (granti), bet 8% - ieņēmumi no sniegtajiem pakalpojumiem. Būtiskākais atbalsts PROVIDUS darbības nodrošināšanai 2014.gadā nāca no Eiropas Savienības un citām Eiropas starptautiskajām organizācijām, kā arī Atvērtās sabiedrības fondiem un Fonda atvērtai sabiedrībai DOTS (iepriekš – Sorosa fonda – Latvija).

Komanda

2014.gada beigās PROVIDUS strādāja 13 pastāvīgie darbinieki un divi asociētie pētnieki. PROVIDUS komandu atbalstīja arī praktikanti Marta Rikša un Filips Palējs, kā arī brīvprātīgie Olafs Grigus un Elza Lambergs.

PROVIDUS darbu vērtēja un iedvesmoja 18 biedri, kā arī Padome piecu cilvēku sastāvā. Padomes priekšsēdētājs ir SIA "Tilde" līdzīpašnieks Andrejs Vasiļjevs.

PROVIDUS ienākuma avoti 2014.gadā

PROVIDUS misija

PROVIDUS misija ir veicināt zināšanās balstītu politiku, sākot no lēmumu sagatavošanas un pieņemšanas līdz ieviešanas uzraudzībai un izvērtēšanai. PROVIDUS ir ekspertīzes avots un pārmaiņu aģents labas pārvaldības, sabiedrības drošības un iekļaujošas politikas jomās, turklāt mēs ticamies ne tikai strādāt Latvijā, bet savu pieredzi nodot arī starptautiski.

Mēs publicējam pētījumus un politikas analīzi, uzraugām un izvērtējam politikas ieviešanu, kā arī ieviešam pilotprojektus, lai pārbaudītu inovatīvas pieejas. Ar pastāvīgu līdzdalību politikas veidošanā un sabiedriskajās diskusijās mēs meklējam labākos risinājumus. Mēs arī sniedzam apmācības un konsultācijas valsts iestādēm, pašvaldībām, privātām un starptautiskām organizācijām.

Mēs iestājamies par iedzīvotāju līdzdalību politikas veidošanā, nodrošinot pieeju PROVIDUS ekspertīzei un rīkojot sabiedriskas debates. Lai to panāktu, PROVIDUS turpina uzturēt lielāko interneta politikas resursu Latvijā – Providus.lv (agrāko Politika.lv), kā arī organizē publiskus pasākumus un konsultācijas, izmantojot inovatīvas metodes un rīkus.

Pielikums

Būtiskākie rīcībpolitikas jautājumi, par kuriem 2014.gadā PROVIDUS pētnieki iesaistījās interešu aizstāvībā, piedaloties darba grupās, gatavojot atzinumus un sniedzot komentārus medijiem.

Valts Kalniņš	• KNAB darbība, biroja statuss • Grozījumu Valsts civildienesta likumā projekta izvērtējums • Valsts kapitālsabiedrību valžu un padomju locekļu iecelšanas instrukcijas projekta izvērtēšana • 2013.gada spriedumu par koruptīviem nodarījumiem apkopošana • Lobēšanas regulējums • Korupcijas novēršanas un apkarošanas pamatnostādnes 2014.-2020.gadam
Iveta Kažoka	• Priekšvēlēšanu kampaņu un partiju darbības regulējums • Eiropas Savienības pārvaldības jautājumi • Eiropas Parlamenta vēlēšanas - iepriekšējie darbi, izredzes, politika • Labas pārvaldības standarti Latvijā • Sabiedrības iesaistīšanās lēmumu pieņemšanā • Saeimas vēlēšanas - partiju darbi, solījumu izvērtēšana, nākotnes perspektīva
Agnese Lešinska	• Sociālā uzņēmējdarbība Latvijā • Likumprojekts „Grozījumi Būvniecības likumā”, Vispārīgie būvnoteikumi • Sabiedrības līdzdalības iespējas teritorijas plānošanas un būvniecības jomā
Reinis Āboltiņš	• Gāzes tirgus liberalizācija Latvijā • Elektroenerģijas tirgus atvēršana • Enerģētikas stratēģija un atjaunojamo energoresursu sektora tiesiskais regulējums • Enerģētikas politika un enerģētiskā drošība • Atjaunojamo energoresursu atbalsta politika un likumdošana Latvijā
Ilna Kronberga	• Krimināllikuma tiesiskā regulējuma pilnveide • Latvijas Soduzpildes kodeksa normu pilnveide • Likumpārkāpēju elektroniskās uzraudzības ieviešana • ES direktīvas ieviešana noziegumos cietušo atbalstam un tiesību aizsardzībai • Preventīvo piespiedu līdzekļu tiesiskais regulējums • Bērnu un jauniešu likumpārkāpumu prevencija
Dace Akule	• Uzraudzība Zolitūdes traģēdijas izgaismoto sistēmisko kļūdu labošanai • Nacionālās identitātes, pilsoniskās sabiedrības un integrācijas politikas pamatnostādņu 2012.-2018.gadam īstenošanas uzraudzība (dalība uzraudzības padomē) • Eiropas Trešo valstu valstspiederīgo integrācijas fonda ieviešana • Imigrācijas politikas koncepcija

PROVIDUS gada pārskats ir izdots ar Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Latvijas valsts finansiālu atbalstu projekta „PROVIDUS – valsts partneris politikas plānošanas un veidošanas procesā” ietvaros. Par pārskata saturu atbild biedrība „Sabiedriskās politikas centrs PROVIDUS”. Projektu finansiāli atbalsta Islande, Lihtenšteina un Norvēģija NVO darbības atbalsta programmas ietvaros. NVO darbības atbalsta programma tiek finansēta ar Eiropas Ekonomikas zonas finanšu instrumenta un Latvijas valsts finansiālu atbalstu. www.sif.lv www.eeagrants.org www.eeagrants.lv